

Négyszáz milliméternyi csapadékkal adós a természet

Kritikus alföldi szárazság

Ősztől mostanáig a szükségesnél mintegy háromszáz-négyszáz milliméternyi csapadékkal kevesebb hullott a Dél-Alföldön. A vízhiánynak most már látványos jelei vannak, miközben kevesen engedhetik meg maguknak, hogy öntözzék földjeiket.

Az év eleji nagy hó mintegy harminc-negyven milliméternyi esőnek felelt meg, és jól is jött. Azóta azonban Csongrád megyében csupán egyszer volt alig tíz milliméternyi eső, és néhány-szor hullott egy-két milliméter, ami azonnal elpárolgott, de azon túl, hogy lehűtötte a levegőt, más haszna nem volt. Az agrárszakemberek számításai szerint már összességében százötven-kétszáz milliméternyi csapadékkal maradt adós a természet, és az idén mostanáig 200-300 milliméternyinek kellett volna esnie ahhoz, hogy a növények egészségesen fejlődjenek. Ehhez járult a szeles időjárás, ami szintén szárította a talajt. A csapadékhiánynak most már látványos jelei vannak. A talajvízszint most ugyanolyan mélyen van, mint 2000 nyarán.

Márton Károly makói falugazdász a közelmúltban Szabolcsban, illetve Veszprém megyében járt, és azt tapasztalta, hogy bár a Dunántúlon több eső hullott a hóolvadás óta, a szárazság jelei már ott is megmutatkoznak.

A dél-alföldi megyékben azonban most már kritikus a növények helyzete, ha nem lesz eső, illetve a tulajdonos nem tud

Nemcsak a vízhiány, a korai kánikula is káros a növényeknek.

Fotó: Gyenes Kálmán

öntözni, a kikelő magvak is elpusztulnak rövid időn belül. És nemcsak a csapadék hiánya okoz gondot, hanem az is, hogy lassan évek óta hiányzik a tavasz, márciusban még tél volt, aztán egy rövid átmeneti időszak után azonnal meleg jött. A mostani harmincfokos hőség sem használ a növények fejlődésének ebben a szakaszában – mondja Márton Károly.

Aki teheti, öntözz. Az egységnyi területen legtöbb árbevételt hozó és legtöbb kézi munkával járó növényeket, a gyökeret, fokhagymát és vöröshagymát termelő gazdáknak még megérné a vízpótlás, a kukoricatermelőknek

vagy igen, vagy nem. Azoknak viszont nincs más választása, akik jószágot tartanak: nekik mindenképp szükségük van a takarmánynak.

Mindeközben a Tisza-Maros Szögi Vízgazdálkodási Társulat rendszere kihasználatlan. Ennek Tamasi József szakágazati főmérnök szerint az az oka, hogy a termelők nem vállalják a vízijogi engedély kérésével járó procedúrát és a költségeket. Az öntözni szándékozó gazdának vízijogi engedélyes tervet kell készíttetnie. Ennek elkészítése egy hektárra nem kerül sokkal kevesebbe, mint száz hektárra. Az elkészült tervet az Ativizig hatósági osztálya vizsgálja

felül, itt adják ki az engedélyt. A tervezés két-három hét, az engedély egy hónap alatt készül el, így aki öntözésben gondolkodik, annak időben kell cselekednie. A társulat hektáronként 6100 forint készületi díjat számol föl, tizenkét és húsz forint között változik a víz köbméterének ára. Ehhez járul a víz öntözésének költsége.

– Inkább csak a kft.-k, rt.-k engedhetik meg maguknak, hogy öntözzenek. Mi többször is javasoltuk a kisebb parcellán gazdálkodóknak, fogjanak össze – mondja a főmérnök –, a tanácsot azonban eddig nem sokan fogadták meg.

BAKOS ANDRÁS

A nemzeti síp

SULYOK ERZSÉBET

Fogékonyabb vagyok mostanában a spanyolországi hírekre, naná, hiszen ott jártam. Olvasom, hogy a Bohócok határok nélkül nevű szervezet arra kéri az UNESCO-t, nyilvánítsa a nevetést alapvető emberi jognak. A bohócok elhatározták, hogy kampányt indítanak a Nevetés az emberiség öröksége címmel. Úgy találgok ugyanis, hogy a nevetés oldó hatása, lehetővé teszi a párbeszédet, elejét veszi, hogy az emberek fegyverrel, pusztával, kézzel, síppal-dobbal, záptojással egymásnak rontsanak, segít tiszteletben tartani a másik méltóságát. A bohócszervezet Spanyolországban működik.

Onnan érkezünk meg Budapestre, anyák napja volt, hétágra sütött a nap, az eltűnt buszozás után éppen főlshajtottunk, hogy mindenütt jó, de... Akkor észrevettük a hangorkánt a Vörösmarty tér felől. Azóta sincs kedvem befejezni a szólás-mondást. Nem vagyok már biztos benne, hogy a legjobb itthon.

Mert ez itt valami más. Nem európai. Ha az lenne, akkor – akár az oldó nevetés, akár a kellő polgári önfegyelm hatására – párbeszéd lehetne. Értelmes, mert érvelő, a másik álláspontját tiszteletben tartó, emberi beszéd. Fontos témákról. Olyanokról, mint az eutanázia. A drogok elleni küzdelem. A szegedi színdirektor-választás. S hogy tényleg, tegyen-e meg mindent az ENSZ-szervezet azért, hogy a nevetés feltételei biztosítva legyenek az egész világon.

De itt vakság van és süketség, gonosz indulatok és dühök dúlnak. A szájakból nem szép szó és oldó nevetés jön, mert be van dugva nemzeti színűre festett sípokkal. Ezeket fújják, nehogy az emberi szót hallani lehessen. Tombol a tudatlanság és az elvakult pártos düh. A liberális itt mind zsidó, a zsidó pedig a legjobb esetben is a nemzet megrontója. Rendben van, nem anyák napján kell akciózni azért, hogy ne sitteljék le a füves kölköket. De miért kell egy rosszul időzített demonstráción zsidózni? Hogyan kaphat alpári üzeneteket egy színházi ember, akit éppen színgazdátónak választottak Szegeden? Hol élünk?

A katolikus spanyolok amúgy jogszerűen veszik igénybe az orvosi segítséget életük méltó befejezéséhez. Az eutanázia mellett törvénybe iktatták a családoknak azt a jogát is, hogy megválasszassák születendő gyermekük nemét. És befogtak a kannabisz liberalizációjába, mert tanultak a drog ellen szigorú törvényekkel eredménytelenül „védekező” nemzetek példájából.

Elkelne errefelé néhány spanyol bohóc.

Postazárás a kisközségekben

Kovács Kálmán szerint a postaszolgáltatást is igazítani kell a az európai normákhoz. Fotó: Karnok Csaba

Kovács Kálmán hírközlési miniszter adta át Zsombó új postáját, ahol az országban elsőként internetezhetnek is az ügyfelek. A Magyar Posta Rt. az uniós csatlakozásig 2004 postát lát el ingyenesen hozzáférhető internettel.

Omladozó vályogházból vadozatú épületbe költözött Zsombó postája, amelyet tegnap Kovács Kálmán informatikai és hírközlési miniszter adott át. A polgármesteri hivattal szemközt és a patika mellett épített posta előtt Tóth László, a Szege-

di Postaigazgatóság vezetője arról beszélt, hogy az örvendésen növekvő lélekszámú településen eddig méltatlan körülmények között működhetett a posta. Szabó László, a Magyar Posta Rt. vezérigazgatója tavalyi látogatása és gyors döntése után viszont mindössze kilenc hónappal már el is készült az új épület.

Az informatikai és hírközlési miniszter avatóbeszédében kiemelte: a kistépülések informatikai fölzárkózását célzó „e-Magyarország” kormányprogram keretében az ország-

ban Zsombó postájára kötöttek be elsőként internetvonalat. Az ügyféltérben elhelyezett számítógépen ingyenesen használhatják a számítógépes világhálót. A 2004. májusára tervezett uniós csatlakozásra – az évszámnak megfelelően – éppen 2004 postát látnak el hasonló módon internettel. A program célja az, hogy az átalakuló postákon, a hagyományos szolgáltatások (levél-, pénz-, csomagküldés, stb.) mellett, az internet segítségével a szükséges információkhoz is hozzájuthassanak a falvakban élők.

A vezérigazgató a kizárólag saját bevételeiből gazdálkodó posta nehézségeivel indokolta a 600 főnél kevesebb lelket számláló települések postahivatalainak bezárását. Lapunk kérdésére válaszolva hozzátette: a posta nem hagyja el ügyfeleit, csupán a hálózat működését igazítják az Európában bevált gyakorlathoz. Már meg is vásárolták az állandó posta nélkül maradó kistépüléseket el látó 850 gépkocsit.

A 31 millió forintos költséggel készült épületet Koromné Hubik Jeannette, a zsombói posta vezetője vette át.

NYILAS PÉTER

Egyelőre nincsenek százmilliók Szeged leghíresebb hajójára

„Zátonyon” a Szőke Tisza

Elállt vásárlási szándékától az a budapesti befektető csoport, amelyik nosztalgiahajóként akarta működtetni a Szőke Tisza hajót. Befektető híján a tápéi téli kikötőben rozsdásodó hajót ócskavasként értékesítetik.

Az Óbudai Hajógyárban 1916-ban készült el a IV. Károly nevű folyami hajó. A szépséges, s jól megépített vízi jármű évtizedekig szolgált. Főleg a Dunán szállította utasait, de „megfordult” a Balatonon is. Később, a kilencvenes évek második felében a IV. Károly hajó Szőke Tisza néven került a Tiszára. Éppen nyolcvanévesen küldte nyugdíjba a Mahart, s ha az idő vasfoga nem kezdi ki szinte minden alkatrészét, talán még most is dühöröghetne gyomrában estéknként a diszkózene. De sajnos a Szőke Tiszának 2000-ben már minden műszaki engedélye lejárt.

– Gyorsan kellett határoznia az önkormányzatnak, mi is legyen a Szőke Tiszával – idézte fel az akkor történeteket Popovics József, a Szőke Tisza jelenlegi tulajdonosának, a Tiszayacht Kft.-nek az igazgatója. – A Szeged alatti kikötő tulajdonosa ugyanis nem engedte be a hajót, attól tartva, náluk fog le-süllyedni. A város nem tudott mit kezdeni az előregedett vastömeggel, s akkor ajánlottuk fel mi, hogy befogadjuk a Szőke Tiszát. Az eredeti terv szerint ki akartuk emelni a szárazföldre, hogy aztán ebben kapjon helyet étterem, motel, s maga a jachtklub

is. Időközben kiderült, hogy a száz forintért vett hajóra annyi milliót kellene fordítani, amennyit az ötven főt foglalkoztató kft. nem tud előteremteni – mondta a Tiszayacht Kft. igazgatója.

Tavaly ősszel úgy tűnt, nagyon kedvezően alakulhat a Szőke Tisza sorsa. Egy budapesti befektetői csoport jelentkezett, hogy felújíttatja a lassan kilencvenéves hajót, s nosztalgiahajóként közlekedtetni IV. Károly néven Bécs és Budapest között, de akár a Vaskapun is túlra a Dunán.

– Számításaim szerint legkevesebb 700 millió költséggel lehetett volna megújítani a Szőke Tiszát, s egészen április utolsó napjáig minden remény meg volt arra, hogy ezt a pénzt rá is költik a hajóra az új tulajdonosok. Számunkra is kedvező volt az üzlet, hiszen több mint egyéves biztos munkát jelentett volna a Szőke Tisza átépítése. De sajnos a dolgok másként alakultak. Néhány nappal ezelőtt értesítettek, hogy elálltak vételi szándékuktól. S hogy most mi lesz a Szőke Tiszával? A mi cégünk nem tudja felújítani, ezért most befektetőket keresünk. Attól tartok, hogy ez a hajó még egy ilyen telt, mint az idei volt, már nem bírja ki. Ha tehát valaki fantáziát lát a hajó rekonstrukciójában, mielőbb jelentkezzen, mert hamarosan nem lesz más lehetőség, mint darabokra fűrészelni a Szőke Tiszát – beszélt a nem éppen biztató hajó jövőről Popovics József.

BÁTYI ZOLTÁN

A majd kilencvenéves hajó moccanni sem tud a tápéi téli kikötőből.

Fotó: Miskolczi Róbert

POSTAKOCSIS FALVAK

A Magyar Posta Rt. takarékosági okokból szünteti meg a 600 főnél kisebb településeken a postahivatalokat, amelyeknek egész napos nyitva tartására nincs igény – válaszolta lapunk kérdésére Szabó Pál vezérigazgató. Az intézkedéssel évente 2–3 milliárd forint takarítható meg.

Az érintett kistépüléseken naponta érkező mozgóposta látja el a szolgálatot. A postás körbejárja az utcákat, és mindenkinek házhoz viszi a küldeményt. A postakocsin levelet, pénzt, csomagot, táviratot, lottót is föl lehet adni.

Csongrád megye internetes honlapja szerint jelenleg hat település lakossága kevesebb mint 600 fő. Ambrózfalván 540, Csanádalbertin 530, Klárafalván 500, Kövegyen 494, Nagytóknán 489, Óföldákon 513 ember él. Árpádhalmos és Nagyér lakossága kevéssel haladja meg a hatszáz főt.